

หลักสูตรช่างปูนจำนวน 31 ชั่วโมง

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอคลองขลุง

ความเป็นมา

ช่างปูนเป็นช่างประเภทหนึ่งในจำพวกช่างสิบหมู่ งานของช่างปูนเป็นงานสร้างทำอาคารสถานชนิดเครื่องก่อ ประเภท เจตียสถานและศาสนสถานต่างๆ เช่น พระสถูปเจดีย์ พระพุทธรูปปางค์เจดีย์ พระอุโบสถ พระวิหาร ฐานชุกชี ชุ่มคูหา กับได้ทำพระมหาปราสาทพระราชมณเฑียร แทนฐานเกยราชยาน ประตู่ เครื่องยอดต่างๆ ใบเสมา กำแพงและป้อมปราการ เป็นต้น และ งานของช่างปูนยังเนื่องด้วยการปั้นปูนอีกด้วย

งานปูน จัดเป็นงานช่างเก่าแก่จำพวกหนึ่งในสยามประเทศนี้ ทั้งนี้พืงเห็นได้จากซากโบราณสถานประเภท เจตียสถาน ชนิดเครื่องก่ออิฐถือปูนทำลวดบัวประกอบส่วนต่างๆ อย่างประณีตแสดงฝีมือ และความสามารถช่างปูน ขึ้นสูงแต่ทว่าหลักฐานความเป็นมา ของช่างปูนรุ่นเก่าๆ นั้นไม่สู้มีหลักฐานสิ่งอื่นๆ แสดงให้ทราบได้ว่าเป็นช่างพวกใดเป็นผู้สร้างทำ นอกเสียจากรูปแบบที่แสดง!ไม้ลายมือฝากไว้เท่านั้น

งานปูน หรือ งานช่างปูนแต่สมัยก่อน มีชื่อเรียกเป็นคำเก่า อีกอย่างหนึ่งว่า “สหายปูน” งานของช่าง ปูน อาจจำแนก ลักษณะงานของช่างปูนออกได้เป็น 2 ลักษณะ ด้วยกันคือ

1. ช่างปูนงานก่อ ช่างปูนจำพวกนี้ ทำงานในลักษณะการก่อวัสดุชนิดต่างๆ เช่น อิฐ หิน ศิลาแลง เป็นต้น ขึ้นเป็นรูปทรงสิ่ง ต่างๆ ตั้งแต่ขนาดเล็ก เช่น ก่อเขามอขึ้นอ่าง ไปจนกระทั่งก่อพระสถูปเจดีย์ ก่อพระพุทธรูป ปรางค์เจดีย์ หรือ ได้ทำการในด้านบูรณะปฏิสังขรณ์ เครื่องหิน เครื่องอิฐก่อที่ชำรุดให้คืนดีขึ้นดั้งเดิม

1. ช่างปูนงานลวดบัว ช่างปูนจำพวกนี้ ทำงานในลักษณะการถือปูน ทำผิวเป็นลวดบัวแบบต่างๆ เช่น บัวคว่ำ บัวหงาย บัวหลังเจียด บัวปากปลิง บัวลูกแก้ว บัวอกไก่ สำหรับประกอบทำฐานลักษณะต่างๆ เป็นต้น ว่า ฐานเชิงบาตร ฐานเท้าสิงห์ ฐานปัทม์ ฐานเฉียง ฐานบัวจกกล ฯลฯ หรือทำการถือปูนจับเหลี่ยมเสาแบบต่างๆ คือเสาแปดเหลี่ยม เสาย่อมไม้สิบสอง เสากลม เป็นต้น

งานปูน ที่เป็นงานในหน้าที่ของช่างปูนดังกล่าว มีวัตถุประสงค์สำคัญสำหรับงาน คือ ปูน ซึ่งช่างปูนได้ใช้ใน งาน ก่อ ฉาบ และ ถือปูนเป็นสิ่งต่างๆมาแต่โบราณการผสมปูนนี้ช่างปูนบางคนได้ผสมเนื้อปูนให้มีคุณภาพเหนียว และคงทนถาวรอยู่ได้นานปีบางคนใช้กระดาษาฟางบ้างหัวบุกหัวกลอยบ้างแม้หัวตันกระดาษาก็ใช้ตำผสมเข้ากับเนื้อปูนเพื่อช่วยเสริมความเหนียวและยึดตัวดีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อและประสบการณ์ของช่างปูนแต่ละคน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอคลองขลุง ได้เล็งเห็นความสำคัญของการ ฝึกทักษะอาชีพการช่างปูน เนื่องจากเป็นอาชีพที่ผู้สนใจสามารถเรียนรู้ได้ง่ายไม่ยุ่งยาก ไม่มีต้นทุนในการประกอบ อาชีพ เพราะเป็นอาชีพที่ใช้ฝีมือและทักษะในการประกอบอาชีพและในปัจจุบันที่พักอาศัยของประชาชนส่วนใหญ่ ก่อสร้างจากโครงสร้างเหล็กเป็นหลัก ในการสร้างที่พักอาศัยและปัจจุบันครอบครัวของสังคมไทยเป็นครอบครัวขยายจึงมีการปลูกที่พักอาศัยมากขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการด้านช่างปูน ชาดแคลน อาชีพช่างปูนเป็นอาชีพหนึ่งที่เป็นช่องทางในการประกอบอาชีพของผู้ที่ยังไม่มีงานทำหรือผู้ที่ต้องการเปลี่ยนอาชีพที่เป็นงานอิสระและมั่นคง

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำ
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพได้จริง

จุดมุ่งหมาย

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้มุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มีทักษะในงานช่างปูน
2. มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชีพช่างปูน
3. สามารถเลือกนำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ประกอบอาชีพช่างปูนได้
4. ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการประกอบอาชีพช่างปูน

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

ภาคทฤษฎี 4 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ 27 ชั่วโมง

รวม จำนวน 31 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
1	ช่องทางการประกอบอาชีพช่างก่อสร้างงานปูน	1. ผู้เรียนทราบช่องทางการประกอบอาชีพช่างก่อสร้างงานปูน 2. ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพช่างก่อสร้างงานปูน 3. ผู้เรียนสามารถทราบถึงแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการช่างก่อสร้างงานปูน 4. สามารถเข้าถึงการตลาดและการบริการ	ประโยชน์ของช่างก่อสร้างงานปูน 1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพช่างก่อสร้างงานปูน - ลักษณะประเภทของงานปูน - วัสดุและอัตราส่วนผสม การก่ออิฐ การฉาบ การเทพื้นปูน - ประเภท, ของเครื่องมือที่ใช้การ การก่ออิฐ การฉาบ การเทพื้นปูน วิธีใช้ และ เก็บรักษา ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์	1. ความสำคัญและความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพช่างก่อสร้างงานปูน พร้อม ฝึกปฏิบัติ 2. วิทยาการอธิบายถึงความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพช่างก่อสร้างงานปูน พร้อม ฝึกปฏิบัติ 3. ให้ความรู้พื้นฐานเบื้องต้น ในวิชาช่างก่อสร้างงานปูนวิทยาการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน	2 ชั่วโมง	
2	ขั้นการฝึกปฏิบัติอาชีพช่างก่อสร้างงานปูน (การก่ออิฐมอดู/อิฐแดง)	1. ผู้เรียนสามารถจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในช่างก่อสร้างงานปูน 2. ผู้เรียนสามารถคัดเลือกวัสดุอุปกรณ์ให้มีความเหมาะสมได้	1. ความรู้เบื้องต้นในวิชาช่างก่อสร้างงานปูน 2. ขั้นการฝึกปฏิบัติอาชีพช่างก่อสร้างงานปูน (การก่ออิฐมอดู/อิฐแดง) 2.1 การเลือกวัสดุ 2.2 การก่ออิฐมอดู/อิฐแดง	ขั้นปฏิบัติ 1. วิทยาการให้ความรู้สาธิตวิชาช่างก่อสร้างงานปูน (การก่ออิฐมอดู/อิฐแดง) ขั้นการฝึกปฏิบัติอาชีพช่างก่อสร้างงานปูน (การก่ออิฐมอดู/อิฐแดง)	30 นาที	6 ชั่วโมง

3	<p>ชั้นการฝึกปฏิบัติ อาชีพช่างก่อสร้าง งานปูน (การก่ออิฐบล็อก)</p>	<p>1.ผู้เรียนสามารถ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในช่างก่อสร้าง งาน ปูน (การก่ออิฐ บล็อก) ผู้เรียนสามารถฝึก ปฏิบัติอาชีพ ช่าง ก่อสร้าง งานปูน(การ ก่ออิฐบล็อก)</p>	<p>1.ความรู้เบื้องต้นในวิชา ช่าง ก่อสร้าง งานปูน (การก่อ อิฐบล็อก) 2.ชั้นการฝึกปฏิบัติอาชีพ ช่างก่อสร้าง งานปูน (การก่ออิฐบล็อก) 2.1 การเลือกวัสดุ (การก่อ อิฐบล็อก) การก่ออิฐบล็อก</p>	<p>ชั้นปฏิบัติ 1.วิทยากรให้ความรู้สาธิต วิชาช่างก่อสร้างงานปูน (การก่ออิฐบล็อก) ชั้นการฝึกปฏิบัติอาชีพ ช่างก่อสร้างงานปูน (การก่อ อิฐบล็อก)</p>	30 นาที	7 ชั่วโมง
4	<p>ชั้นการฝึกปฏิบัติ อาชีพช่างก่อสร้าง งานปูน (การก่ออิฐมวลเบา)</p>	<p>1.ผู้เรียนสามารถ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในช่างก่อสร้างงานปูน (การก่ออิฐมวลเบา) 2.ผู้เรียนสามารถฝึก ปฏิบัติอาชีพช่าง ก่อสร้างงานปูน (การ ก่ออิฐมวลเบา)</p>	<p>1.ความรู้เบื้องต้นในวิชา ช่างก่อสร้างงานปูน (การ ก่ออิฐมวลเบา) 2.ชั้นการฝึกปฏิบัติอาชีพ ช่างก่อสร้างงานปูน (การ ก่ออิฐมวลเบา) 2.1การเลือกวัสดุ (การ ก่ออิฐมวลเบา) 2.2การก่ออิฐ (การก่ออิฐ มวลเบา)</p>	<p>ชั้นปฏิบัติ 1.วิทยากรให้ความรู้สาธิต วิชาช่างก่อสร้างงานปูน (การก่ออิฐมวลเบา) 2.ชั้นการฝึกปฏิบัติอาชีพ ช่างก่อสร้างงานปูน (การ ก่ออิฐมวลเบา)</p>	1 ชั่วโมง	7 ชั่วโมง
5	<p>ชั้นการฝึกปฏิบัติ อาชีพช่างก่อสร้าง งานปูน (การเทพื้น คอนกรีต)</p>	<p>1.ผู้เรียนสามารถ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ ในช่างก่อสร้างงานปูน (การเทพื้นปูน คอนกรีต) 2.ผู้เรียนสามารถฝึก ปฏิบัติอาชีพช่าง ก่อสร้างงานปูน (การเทพื้นปูนคอนกรีต)</p>	<p>1.ความรู้เบื้องต้นใน วิชาช่าง ก่อสร้าง งานปูน (การเทพื้นปูนคอนกรีต) 2.ชั้นการฝึกปฏิบัติอาชีพ</p>	<p>ชั้นปฏิบัติ 1.วิทยากรให้ความรู้สาธิต วิชาช่างก่อสร้าง งานปูน (การเทพื้นปูน คอนกรีต) 2.ชั้นการฝึกปฏิบัติ</p>		7 ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

สื่อการเรียนรู้หลักสูตรช่างปูน ประกอบด้วย

1. เอกสาร ได้แก่ ตำรา/หนังสือ/วารสาร/ใบความรู้/ใบงาน
2. สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและทักษะความสามารถในการปฏิบัติ
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการฝึกปฏิบัติ ผลงานที่มีคุณภาพและจบหลักสูตร

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. ผู้เรียนต้องมีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเวลาเรียน
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60
3. มีผลงานชิ้นงานผ่านหลักเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจบหลักสูตร

วุฒิบัตรออกสถานศึกษา

การเทียบโอน

เทียบโอนเป็นรายวิชาเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นในระดับใดระดับหนึ่ง

(นายมงคล พลายชมพู)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอไทรงาม

รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอคลองขลุง

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอคลองขลุง